Будова слова. Орфографія

Антонімічні префікси й суфікси

Організація класу

Повідомлення теми уроку

❖ Сьогодні на уроці ви дізнаєтеся більше про антоніми, а також про суфікси й префікси, що мають протилежне значення.

Перевірка домашнього завдання

Асоціативний кущ

Будова слова

BCIM pptx

Слова складаються з основи і закінчення або тільки основи.

так

Основа слова – це частина слова із закінченням.

Суфікс — значуща частина слова, що стоїть після кореня.

Закінчення — незмінювана частина слова.

BCIM pptx

Префікс – це частина слова, що стоїть після кореня.

Слова бувають змінні та незмінні.

Незмінні слова не мають закінчення.

До незмінних слів належать прислівники.

- 1. Що називають антонімами?
- 12. Чи може бути прикметник антонімом до іменника?
- 3. Чи можуть бути слова черствий, зів'ялий, і брудний, застояний, давній, втомлений антонімами до прикметника свіжий!

Шукаємо відповіді на запитання:

- 1. Які префікси й суфікси мають антонімічні пари?
- 2. Які є види антонімів?
- 3. Навіщо нам потрібні антоніми?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

Запишіть сьогоднішню дату

Киасна робота

Запишіть слова. За якою ознакою їх об'єднано в пари? Що спільного і відмінного між цими парами слів? Якими зі слів ви послуговуєтеся часто, а яких — уникаєте? Чому?

Підручник. В**права**

33

підручник. **Сторінка** Бадьорий — зморений, зачинити — відчинити, квапитись — гаятися, будень — свято, приклеїти — відклеїти, вдихати — видихати, досвіток смеркання, прив'язати — відв'язати, прихилитися відхилитися, дошкульний — приязний, навантажити — розвантажити, доброзичливо вороже, довоєнний — післявоєнний, дебелий кволий, дивний — звичайний, зацвітати відцвітати.

Запам'ятай

Антоніми допомагають чітко розрізнити поняття, висловити протилежні думки, яскраво й образно показати різні явища. Антоніми бувають однокореневі (зацвітати — відцвітати, полюбити розлюбити) й різнокореневі (гарний — потворний, глибоко — мілко).

Запам'ятай

Різнокореневі антоніми, протиставляючи предмет, дію чи ознаку, вказують на їхню несхожість, відмінність.

Однокореневі— переважно протиставляють якусь рису, ознаку, особливість: морозець (слабкий, лагідний)— морозище (сильний, щипучий), гіркенький (слабо виражена ознака)— гіркущий (надто гіркий).

Антонімічні префікси й суфікси збагачують та урізноманітнюють наше мовлення, показують неймовірні можливості нашої мови.

Запишіть слова. Виділіть ті частини, якими вони різняться. Яка роль префіксів і суфіксів у словах?

підручник. Вправа

34

_{Підручник}. Сторінка

Наземний — підземний, замкнути — відімкнути, відгвинтити — пригвинтити, чобіток — чоботище, вмикати — вимикати, дідусь — дідуган, хлопчик хлопчисько, зсувати — розсувати, недоважити переважити, невеликий — превеликий, прихід відхід, морозець — морозище, козаченько козачище, дошкільний — післяшкільний, загадка відгадка, довгесенький — довгезний, старенький старезний, прилетіти — відлетіти, вхід — вихід, надводний — підводний, влетіти — вилетіти, загорнути розгорнути, заморозити — розморозити, недооцінювати — переоцінювати, вилізти — злізти, вітерець — вітрище, ручка — ручище.

Підручник. Вправа

34

підручник. **Сторінка**

19

Перевір себе

Наземний — підземний, замкнути — відімкнути, відгвинтити — пригвинтити, чобіт<mark>ок —</mark> чоботище, вмикати — вимикати, дідусь — дідуган, хлопчик хлопч<mark>исько, з</mark>сувати — <mark>роз</mark>сувати, недоважити переважити, невеликий — превеликий, прихід відхід, морозець — морозище, козаченько козач<mark>ище, до</mark>шкільний — післяшкільний, <mark>за</mark>гадка відгадка, довгесенький — довгезний, старенький старезний, прилетіти — відлетіти, вхід — вихід, надводний — підводний, влетіти — вилетіти, загорнути розгорнути, заморозити — розморозити, і недооцінювати — переоцінювати, вилізти — злізти, вітерець — вітрище, ручка — ручище.

Підручник. Вправа

36

підручник. **Сторінка**

20

Прочитайте речення

Світ підтримує Україну Й захоплюється дивовижною звитягою її захисників та захисниць. 2. з Київщини вивезли до Чернівців 18 Художники дивовижних полотен, що пережили влучання ракет, окупацію, бачили всі звірства окупантів. 3. Веселівська селищна бібліотека для дітей відкриває «Дивовижний СВІТ книжковий». виставку 4. Верховина. Загадковий і магічний куточок Карпат. Саме там, серед містичних лісів, величних гір та швидких річок заховалася хатинка, куди раз на рік перед святом Івана Купала приходив справжній мольфар і деякий час там жив.

Вправа «Трибуна думок»

- 1) Що означають слова «дивовижа», «дивовижний»? Що буває дивовижним? А що вважаєте дивовижею ви?
- 2) Про які дивовижні речі йдеться в реченнях?
- 3) Чому весь світ назвав український народ дивовижним?
- 4) Знайдіть слова, до яких можна дібрати однокореневі антоніми.
- 5) Доберіть, визначте, що в них протиставляється.

Щоденні 5

Щоденні 5

Читання для себе	
Читання для когось	
Слухання	
Робота із	
словами	
Письмо для себе	

Рефлексія. Вправа «5 питань»

Що ти сьогодні виконав?

Про що нове ти сьогодні дізнався? Яке завдання сподобалось найбільше?

Над чим ще потрібно подумати?

Пояснення домашнього завдання

Підручник, с. 56-57, вправа 109.

Вивчити теоретичний матеріал: префікс, корінь, суфікс, закінчення, основа слова. Префікси з-, с-, зі-, пре-, при-, прі-.

